

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **J. M. P.**, bytom S., P., proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o **výšku vdoveckého dôchodku a iné**, na odvolanie odporkyne i navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 24. januára 2011, č. k. 15Sd/84/2010-65, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 24. januára 2011, č. k. 15Sd/84/2010-65, **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd zrušil rozhodnutia odporkyne číslo X. z 13. septembra 2006, zo dňa 23. júna 2010 o prepočte dôchodku na Eurá a dve rozhodnutia o zvýšení vdoveckého dôchodku, ďalej dve rozhodnutie zo 4. júla 2007 o zastavení výplaty vdoveckého dôchodku od 12. augusta 2007 a preplatku na tomto dôchodku ako aj rozhodnutie z 30. júna 2010, rozhodnutie z 13. júla 2010 o zrušení rozhodnutia o zastavení vdoveckého dôchodku a rozhodnutie z 13. júla 2010 o vrátení neprávom vyplateného vdoveckého dôchodku. Vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie a súčasne jej uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania 4,36 €.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľ návrhom na preskúmanie z 27. októbra 2006 napadol rozhodnutie odporkyne číslo X. z 13. septembra 2006 o priznaní vdoveckého dôchodku (ďalej aj „dôchodok“) v sume 4453 Sk mesačne od X.. Hoci odporkyňa tento návrh súdu postupom podľa § 219 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) sama nepredložila, krajský súd

preskúmal i jeho zákonnosť ako aj zákonnosť všetkých (následne vydaných) neprávoplatných rozhodnutí, týkajúcich sa vdoveckého dôchodku. Navrhovateľ v návrhu na preskúmanie rozhodnutia z 13. septembra 2006 namietal, že do obdobia dôchodkového poistenia jeho manželky nebola započítaná doba návštevy učňovskej školy od 1. septembra 1964 do 15. júna 1997 a doba prázdnin od 16. júna 1967 do 14. júla 1967 a nebolo jej započítané obdobie, v ktorom si ako živnostníčka riadne platila dôchodkové poistenie a z toho dôvodu namietal tak výšku starobného ako aj vdoveckého dôchodku. Krajský súd mal za preukázané, že odporkyňa v rozhodnutí o priznaní vdoveckého dôchodku pri určovaní priemerného osobného mzdového bodu vychádzala z rozhodujúceho obdobia desiatich rokov podľa § 63 ods. 8 zákona v znení účinnom do 30. júna 2005. Mal za to, že odporkyňa mala za rozhodujúce obdobie považovať dobu 22 rokov v zmysle § 63 ods. 8 zákona v znení účinnom od 1. júla 2005, keď vyslovil právny názor, že ustanovenie § 293d zákona nie je formulované tak, aby od 1. júla 2005 umožňovalo v prípadoch neprávoplatne skončených konaní aplikovať ustanovenie § 63 ods.8 zákona v znení účinnom do 30.06.2005. Z uvedeného dôvodu považoval rozhodnutie odporkyne o priznaní vdoveckého dôchodku ako aj všetky ostatné rozhodnutia za nezákonné a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Pokiaľ sa navrhovateľ domáhal, aby súd preskúmal aj konanie odporkyne vo veci starobného dôchodku jeho manželky, krajský súd poukázal na to, že neexistuje žiadne rozhodnutie odporkyne o takom dôchodku, proti ktorému by bol podaný opravný prostriedok. Vzhľadom na úspech v konaní krajský súd navrhovateľovi priznal náhradu trov konania len vo výške cestovného 4,36 €, keď ostatné, uplatnené trovy vo výške cca 300 € vzhľadom na ich nepreukázanie nepriznal.

Rozsudok krajského súdu napadla odporkyňa včas podaným odvolaním. Namietla, že súdne konanie o preskúmanie jej rozhodnutia z 13. septembra 2006 podľa jej názoru nezačalo, lebo návrh na jeho preskúmanie súdu nepredložila a krajský súd odporkyne ani neoznámil, že mu bol doručený návrh na preskúmanie uvedeného rozhodnutia na súde nemohlo začať, i keď súhlasí s názorom krajského súdu, že tento opravný prostriedok mala súdu predložiť. Predmet konania bol vymedzený návrhom na preskúmanie rozhodnutí zo 4. júla 2010 a keďže tieto rozhodnutia odporkyňa zrušila, krajský súd mal konanie zastaviť podľa § 250o O.s.p. Súčasne namietla i nesprávny právny názor krajského súdu, že mala postupovať podľa § 63 ods. 8 zákona v znení účinnom od 1. júla 2005. Manželka navrhovateľa zomrela X., nie 15. februára 2005 ako nesprávne uviedol krajský súd v napadnutom rozsudku, a konanie o vdoveckom dôchodku bolo začaté po 30. júni 2005. Z uvedených dôvodov odporkyňa žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a konanie o preskúmanie

rozhodnutí zo 4. júla 2007 zastavil a aby v časti, ktorou bolo rozhodnutie odporkyne z 13. septembra 2006 zrušené, rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Rozsudok krajského súdu napadol včas podaným odvolaním z 25. marca 2011 aj navrhovateľ. Namietol neúplnosť rozsudku, lebo krajský súd nerozhodol o rozhodnutí odporkyne z 30. januára 2007 o zvýšení vdoveckého dôchodku od X., rozhodnutí zo 7. júna 2007 o zvýšení vdoveckého dôchodku od 1. júla 2007, rozhodnutí z 23. júna 2010 o zvýšení vdoveckého dôchodku od 1. januára 2009 a rozhodnutí z 9. decembra 2010 o zvýšení vdoveckého dôchodku od 1. januára 2011. Krajský súd nevyhovел jeho požiadavke o preskúmanie konania vo veci nevyplatenia starobného dôchodku po nebohej manželke z dôvodu, že mu nebolo také rozhodnutie predložené a žiadal, aby odvolací súd odporkyni prikázal také rozhodnutie vydať. Nerozhodol ani o uplatnených úrokoch z omeškania, nároku na vyplatenie vianočných dôchodkov za roky 2007 až 2009, ani o požiadavke na vyplatenie nemajetkovej ujmy a náhrady nákladov, ktoré uplatnil v oznámení zo 4. novembra 2010. Namietol aj výšku priznaných trov konania, lebo mal vyššie účelne vynaložené hotové výdavky, ktoré zdôvodnil v písomnom vyúčtovaní. Navrhovateľ žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu doplnil o chýbajúce skutočnosti a aby prikázal odporkyni postupovať v konaní nielen podľa zákona o sociálnom poistení, ale aj podľa Občianskeho zákonníka.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu v medziach odvolaní odporkyne a navrhovateľa bez pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zmenu.

V správnom súdnictve preskúmajajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 O.s.p.).

Súd preskúmava neprávoplatné rozhodnutia vo veciach uvedených v § 179 ods. 1 písm. a/ prvom bode až treťom bode zákona č. 461/2003 Z. z, o ktorých v prvom stupni rozhodovalo ústredie (§ 220 zákona č. 461/2003 Z. z.“).

Rozhodnutie o nároku na vdovecký dôchodok je rozhodnutím, proti ktorému je možné podať opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje súd podľa Občianskeho súdneho poriadku (§ 219 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Súdne konanie o preskúmanie neprávoplatného rozhodnutia odporkyne sa začína na návrh, ktorým je opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu (§ 250m ods. 1 O.s.p.).

Návrh sa podáva na príslušnom súde v lehote tridsiatich dní od doručenia rozhodnutia, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje niečo iné. Návrh je podaný včas aj vtedy, ak bol podaný v lehote na orgáne, ktorý vydal rozhodnutie (§ 250m ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 219 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. ak ústredie opravnému prostriedku v celom rozsahu nevyhovie, predloží opravný prostriedok spolu so svojím vyjadrením a spisovým materiálom súdu najneskôr do 60 dní odo dňa doručenia opravného prostriedku.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ napadol rozhodnutie odporkyne z 13. septembra 2006 číslo X. o priznaní vdoveckého dôchodku včas podaným návrhom na jeho preskúmanie z 24. októbra 2006. Odporkyňa na tento návrh reagovala listom z 20. novembra 2006, tento návrh však súdu podľa § 219 ods. 3 O.s.p. nepredložila. Súdu predložila len návrh na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí zo 4. júla 2007 a 13. júla 2010, týkajúcich sa zastavenia výplaty vdoveckého dôchodku a povinnosti vrátiť neprávom vyplatené sumy na tomto vdoveckom dôchodku.

Pokiaľ sa krajský súd o podanom opravnom prostriedku voči skoršiemu rozhodnutiu odporkyne dozvedel len z návrhu na preskúmanie ďalšieho rozhodnutia odporkyne v inej veci (preplatok na dôchodku) a odporkyňa nepostupovala v súlade s § 219 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. a pokiaľ preskúmanie zákonnosti skoršieho rozhodnutia môže mať vplyv na posúdenie zákonnosti neskoršieho rozhodnutia, ktoré je predmetom začatého súdneho konania, potom mal v súlade s § 250d ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. odporkyňu vyzvať na predloženie opravného prostriedku voči skoršiemu rozhodnutiu spolu s vyjadrením k nemu a predložením spisu.

Ak krajský súd takto nepostupoval a preskúmaval aj rozhodnutie odporkyne z 13. septembra 2006 bez toho, aby sa odporkyňa k návrhu na preskúmanie tohto rozhodnutia s dostatočnou lehotou na prípravu vyjadrila, odňal odporkyni možnosť konať pred súdom, čo je dôvodom na zrušenie jeho rozsudku podľa § 250ja ods. 3 vety druhej spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že konanie o nároku na vdovecký dôchodok sa v súlade s § 184 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. začalo na základe žiadosti navrhovateľa o túto dávku, spísanej dňa 26. júla 2006. Manželka navrhovateľa zomrela dňa X.. Krajský súd chybné vychádzal z toho, že manželka navrhovateľa zomrela 15. februára 2005 a nad rámec opravného prostriedku sa zaoberal aj možnosťou aplikácie ustanovenia § 63 ods. 8 v znení účinnom do 30. júna 2005, resp. 1. júla 2005. Vôbec sa však nevysporiadal s námietkami navrhovateľa ohľadom hodnotenia dôb dôchodkového poistenia jeho manželky v rokoch 1964 až 1967 a od roku 1991 z titulu jej samostatnej zárobkovej činnosti, čo je ďalším dôvodom na zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p.

V dávkovom spise odporkyne sa nachádza fotokópia žiadosti, spísanej na pobočke Sociálnej poisťovne dňa 25. apríla 2007, ktorú podal navrhovateľ a ktorou sa pre manželku domáhal priznania starobného dôchodku od 15. februára 2005. Odporkyňa na uvedenú žiadosť reagovala listom z 9. augusta 2007. Z obsahu podaní navrhovateľa vyplýva, že sa domáha toho, aby súd uložil odporkyni povinnosť o uvedenej žiadosti konať a rozhodnúť (§ 250t O.s.p.).

Navrhovateľ v odvolaní žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu doplnil. Tejto požiadavke nie je možné vyhovieť, lebo v zmysle ustanovení § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 219, § 220 a § 221 O.s.p. odvolací súd môže rozsudok krajského súdu len potvrdiť, zmeniť alebo zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, nie je však oprávnený rozsudok súdu prvého stupňa doplniť.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v súlade s § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 221 ods. 1 a 2 O.s.p.

V ďalšom konaní krajský súd vyzve odporkyňu, aby spolu s návrhom na preskúmanie rozhodnutia z 13. septembra 2006 predložila súdu i svoje vyjadrenie k tomuto návrhu a kompletný originálny spis (vrátane dokladov o dobách dôchodkového poistenia). Vysporiada sa s otázkou, ktoré rozhodnutia odporkyne sú na základe návrhu (návrhov) na preskúmanie predmetom konania vedeného pod sp. zn. 15Sd/84/2010, resp. o ktorých návrhoch krajský súd prípadne už koná v iných konaniach a posúdi aj otázku vhodnosti spojenia, resp. vylúčenia preskúmania zákonnosti niektorých rozhodnutí odporkyne na samostatné konanie. To sa týka aj posúdenia ďalších nárokov (úroky z omeškania, rozhodnutie o starobnom dôchodku manželky, nemajetková ujma, vianočné dôchodky), ktoré navrhovateľ v konaní uplatňuje. Vysporiada sa tiež s požiadavkou navrhovateľa na preskúmanie rozhodnutia odporkyne z 30. januára 2007 o zvýšení vdoveckého dôchodku od X., rozhodnutia zo 7. júna 2007 o zvýšení vdoveckého dôchodku od 1. júla 2007, rozhodnutia z 23. júna 2010 o zvýšení vdoveckého dôchodku od 1. januára 2009 a rozhodnutí z 9. decembra 2010 o zvýšení vdoveckého dôchodku od 1. januára 2011. V novom rozhodnutí vo veci krajský súd znovu rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. mája 2012

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská